

Sygn. akt XVII AmE 140/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie-Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Sajur – Kordula

Protokolant: protokolant sądowy – stażysta Piotr Hołyś

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2013 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nr (...)

o nałożenie kary pieniężnej

oddala odwołanie

Sygn. XVII AmE 140/11

UZASADNIENIE

W dniu 4 lipca 2009 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, wydał decyzję w której:

-na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 w związku z art. 56 ust. 2, ust. 3, i ust. 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, Nr 104, poz. 708, Nr 158, poz. 1123 i Nr 170, poz. 1217, z 2007 r. Nr 21, poz. 124, Nr 52, poz. 343, Nr 115, poz. 790 i Nr 130, poz. 905, z 2008 r. Nr 180, poz. 1112 i Nr 227 poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 69, poz. 586 i Nr 165, poz. 1316) oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188, Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682 i Nr 181, poz. 1524, z 2008 r. Nr 229, poz. 1539 oraz 09 r. Nr 195, poz. 1501) w związku z art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej orzekł, że:

1. Przedsiębiorca – (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O., przy ul. (...) posiadający numer identyfikacji podatkowej (NIP): (...), naruszył warunek 2.2.3. koncesji na obrót paliwami ciekłymi udzielonej temu Przedsiębiorcy przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 25 listopada 2009 r., znak: (...),
2. za działanie opisane w pkt 1 - wymierzył (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O., przy ul. (...) karę pieniężną w wysokości 36.000,00 zł (trzydzieści sześć tysięcy złotych , co stanowi (...) % przychodu z działalności koncesjonowanej przez niego w roku 2010.

Od powyższej decyzji odwołanie wniosła (...) sp. z o.o. (dalej powód) w W. (dawniej w O.) zaskarżając ją w całości (k. 16-39 akt sądowych). Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzucił:

1. naruszenie art. 56 ust. 6 ustawy prawo energetyczne poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie,
2. naruszenie art. 56 ust. 6a ustawy prawo energetyczne w stopniu mającym wpływ na wynik sprawy poprzez nieuwzględnienie znikomego stopnia szkodliwości czynu;
3. błąd w ustaleniach faktycznych, jakoby spółka (...) sp. z o.o. nie nadesłała dokumentów dotyczących sytuacji finansowej, co uzasadniałoby nałożenie kary w wysokości 36.000,00 zł.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty wniósł o uchylenie decyzji w całości i zasądzenie kosztów postępowania na jej rzecz od Prezesa URE.

Prezes URE (dalej pozwany) odpowiadając na odwołanie (k. 52-57 akt sądowych) podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie i wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w O. prowadzi działalności gospodarczą w zakresie obrotu paliwami ciekłymi na podstawie koncesji udzielonej decyzją Prezesa Regulacji Energetyki numer (...) z dnia 25 listopada 2009 (dowód: koncesja k. 1-6 akt administracyjnych okoliczność bezsporna).

Warunek koncesji 2.2.3. zawiera postanowienie „Koncesjonariuszowi nie wolno czyniąc przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami określonymi obowiązującymi przepisami i wynikającymi z zawartych umów”. (okoliczność bezsporna)

Bezsporne pomiędzy stronami jest, że badanie próbki benzyny 95 pobranej w dniu 29 czerwca 2010 r. wykazało niezgodność badanych parametrów w rozumieniu rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych ze względu na: zniżenie badawczej liczby oktanowej o 0,7 %, zniżenie motorowej liczby oktanowej o 0,3%, zawyżenie temperatury końca destylacji o 22,4% (dowód: protokół kontroli k.8-12, protokół badań nr (...) z 5 lipca 2010 k.16-19 akt admin.)

Badanie próbki benzyny silnikowej Pb pobranej w dniu 12 lipca 2010 nie wykazało żadnych nieprawidłowości (dowód: k. 34 -38 akt administracyjnych).

Zawiadomieniem z 11 stycznia 2011 r. Prezes URE wszczął z urzędu postępowanie w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przeciwko (...) sp. z o.o. w W. (dawniej w O.), zobowiązując przedsiębiorcę do przedłożenia informacji i dokumentów dotyczących jego ogólnej sytuacji finansowej, osiągniętych przychodów i dochodów przedsiębiorcy uzyskanych z działalności gospodarczej ogółem w 2010 r (bilans, rachunek zysków i strat), przychodów i dochodów z działalności koncesjonowanej w zakresie paliw ciekłych w roku 2010. (dowód: zawiadomienie k. 57-60 akt admin.)

W piśmie z 1 lutego 2011 r. (...) sp. z o.o. wskazała, że dokumenty przedstawiające sytuację finansową firmy zostaną nadesłane po zakończeniu roku bilansowego w terminie po 31 marca 2011 r. (dowód: pismo k. 61-62, pismo k. 64 akt admin).

Zawiadomieniem z 31 maja 2011 r. Prezes URE w oparciu o art. 10 § 1 k.p.a powiadomił (...) sp. z o.o. o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie i możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy i prawie do złożenia dodatkowych uwag i wyjaśnień. (dowód: zawiadomienie k. 67-68 akt admin.). Z prawa tego (...) sp. z o.o. nie skorzystała.

Przychód (...) sp. z o.o. z tytułu działalności objętej koncesją na obrót paliwami ciekłymi został ustalony w oparciu o informacje deklарowane przez koncesjonariusza przy ustalaniu co rocznej opłaty z tytułu uzyskania koncesji. Z tego

dokumenty wynikało, że przychód ten za 2010 r. wyniósł (...) zł natomiast przychód netto ogółem wyniósł (...) zł. (dowód: k. 70 i 70a akt admin okoliczność bezsporna)

Pismem z 5 kwietnia 2011 r. (data stempla pocztowego) (...) sp. z o.o. przedstawiła Prezesowi URE rachunek zysków i strat za rok 2010 oraz informację w oparciu o którą była ustalona opłata za koncesję w roku 2011.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy oraz w aktach przesłanych przez organ regulacyjny.

Rzetelność dokumentacji i istnienie wskazanych okoliczności nie było kwestionowane przez żadną ze stron. Materiał dowodowy należy uznać za przekonujący oraz w pełni wiarygodny.

Sąd Okręgowy w Warszawie- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 56 ust 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji.

Należy zaznaczyć, że naruszenie jednego z warunków koncesji jest wystarczającą przesłanką do zastosowania przepisów z art. 56 ust. 1 i 2 Prawa energetycznego i wymierzenia na tej podstawie kary pieniężnej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Powołane wyżej przepisy przesądzają, w ocenie Sądu, że Prezes URE jest zobligowany, a nie uprawniony, do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej, gdy stwierdzi, że zaistniały okoliczności podlegające karze. Natomiast kara przewidziana w tym przepisie jest karą obligatoryjną.

Słusznie zatem, zdaniem Sądu, Prezes URE uznał, że w przedmiotowej sprawie zachodzą podstawy do nałożenia na powoda kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne.

Należało bowiem zważyć, że powód akceptując warunki udzielonej mu koncesji, zaakceptował również warunek określony w punkcie 2.2.3. zgodnie z którym Koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych określonych w koncesji, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami określonymi w obowiązujących przepisach i zawartych umów.

Analizując zgromadzony materiał dowodowy należy stwierdzić, że w przedmiotowej sprawie powód w żaden sposób nie wykazał, że dopełnił w zakresie obowiązku koncesyjnego określonego w punkcie 2.2.3. należytej staranności, ocenianej zgodnie z art. 355 § 2 k.c., uwzględniającej zawodowy charakter prowadzonej działalności.

Działalność prowadzona przez powoda ma charakter koncesjonowany, a koncesja poprzez warunek 2.2.3. nakładała na powoda obowiązek sprzedaży paliw o jakości zgodnej z obowiązującymi przepisami.

Na powodzie zatem, w ocenie Sądu, ciążył obowiązek stworzenia takiej organizacji swojej działalności, aby wykluczyć możliwość wprowadzenia do sprzedaży paliwa o jakości nie odpowiadającej normom określonym w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 roku w sprawie szczególnych wymagań jakościowych dla niektórych paliw ciekłych.

Powód nie wykazał w niniejszym postępowaniu, iż wywiązanie się z obowiązku nie było możliwe pomimo dołożenia maksimum należytej staranności. Wykazał natomiast, że przyczyną dopuszczenia do obrotu paliwa złej jakości był błąd pracownika którego skutki działania (zaniechania) obciążają powoda.

Tym samym w ocenie Sądu, powód przyjął na siebie odpowiedzialność za jakość otrzymanego i wprowadzonego do obrotu paliwa.

Wobec tego, skoro w wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że wprowadzone do obrotu paliwo nie spełnia wymogów jakościowych zgodnych z obowiązującymi przepisami (naruszenie trzech parametrów), odpowiedzialność z tego tytułu spoczywa na podmiocie gospodarczym prowadzącym sprzedaż tego paliwa.

Mając zatem powyższe na uwadze uznać należało, że działanie powoda bezspornie stanowiło naruszenie warunków udzielonej koncesji na obrót paliwami ciekłymi, co w pełni uzasadniało nałożenie na niego kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy - Prawo energetyczne.

Rozważać można jedynie, czy jej wysokość została prawidłowo ustalona przez Prezesa URE.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego Sąd nie dopatrył się jakichkolwiek okoliczności uzasadniających zmianę przedmiotowej decyzji także w kwestii nałożonej na powoda kary pieniężnej. Sąd uznał bowiem, że ponieważ fakt nieprzestrzegania przez powoda obowiązków wynikających z koncesji został stwierdzony ponad wszelką wątpliwość, z tego względu ustalenie kary pieniężnej na poziomie (...) % przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego przez przedsiębiorcę w 2010 roku nie jest zbyt wygórowane. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że Prezes URE mógł, stosownie do treści art. 56 ust. 3 ustawy Prawo energetyczne, wymierzyć powodowi karę pieniężną w wysokości do 15 % przychodu ukaranego przedsiębiorcy. Wbrew twierdzeniom powoda na ocenę stopnia zawinienia przy wymiarze kary nie wpływa sytuacja finansowa powoda lecz jego nie wykazanie działań jaki powinien podjąć w celu zapewnienia właściwej jakości wprowadzonego do obrotu paliwa ciekłego. Przy ustalaniu wysokości kary pozwany prawidłowo uwzględnił stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

Odnosnie stopnia szkodliwości powód nie udowodnił jego nieznaczności w odniesieniu się do przekroczonych parametrów tj. przekroczonej badawczej liczby oktanowej oraz motorowej liczby oktanowej w benzynie bezołowiowej i wzrostu temperatury końca destylacji. W ocenie Prezesa URE naruszenie tych parametrów powoduje detonacyjne spalanie paliwa (stukowe) mogące spowodować naruszenie pracy silnika i trudności przy jego uruchamianiu, czemu powód nie zaprzeczył i nie wykazał ewentualnie odmiennych konsekwencji- zgodnie z rozkładem ciężaru dowodowego.

W ocenie Sądu, wymiar kary ustalony przez Prezesa URE uwzględnia fakt, że w wyniku działań powoda zagrożony został interes ekonomiczny odbiorców oraz naruszony został w istotny sposób porządek prawny. Fakt braku wyrządzonej szkody konsumentom jest przesłanką irrelevantną w kontekście dokonania oceny naruszenia art. 56 ust. 1 pkt 12 Prawo energetyczne i wymiaru wysokości kary.

Podkreślenia wymaga bowiem, że kara pieniężna, o której wyżej mowa, ma pełnić funkcję prewencji szczególnej i ogólnej, a więc być zarówno realną, odczuwalną dolegliwością dla ukaranego podmiotu, będącą reakcją na naruszenie przepisów, ale także wyraźnym ostrzeżeniem na przyszłość, zapobiegającym powtarzaniu nagannych zachowań.

Natomiast zmniejszenie jej wysokości stałoby w sprzeczności z jej celami prewencyjnymi za niezastosowanie się do bezwzględnie obowiązujących wymagań prawa energetycznego, jak również represyjno-wychowawczymi, zmierzającymi do wymuszenia na ukaranym reguł prawnych w przyszłości.

Należało także zważyć, że pogarszająca się sytuacja finansowa powoda oraz fakt, że naruszenia przez niego obowiązków koncesji miało charakter jednorazowy nie stanowi, w ocenie Sądu, okoliczności uzasadniającej nałożenie kary pieniężnej w niższym wymiarze.

Mając powyższe Sąd uznał, że ustalone w postępowaniu administracyjnym okoliczności i dotyczące stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości czynu powoda, jego dotychczasowego zachowania i możliwości finansowych a w szczególności fakt stwierdzenia znacznego przekroczenia obowiązujących parametrów jakościowych w pobranych u powoda próbkach paliwa, w pełni uzasadniają nałożenie na powoda kary pieniężnej w wysokości ustalonej przez Prezesa URE.

Z tych względów Sąd Okręgowy Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 Prawo energetyczne w zw z art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

SSO Magdalena Sajur – Kordula